nebyly povinny, aby si zjednaly souhlas berní správy ke svému zrušení, neboť může se na příklad státi, že jde o podnik, jehož nabyl nynější majitel od předchůdce, jemuž byla dávka z majetku předepsána a za kterou do jisté míry ručí nový nabývatel (§ 8 druhý odst. zákona č. 134/1920).

Musí proto býti berní správě v každém případě zrušení společnosti umožněno, aby zařídila čeho třeba k zajištění dávky. A k tomu směřuje právě zákonný předpis vytčený.

Usnesení rekursního soudu hoví tedy zákonu. —r.

Opověď firmy k zápisu do obchodního rejstříku, v níž se oznamuje převod dosavadního závodu, třeba pod jinou firmou, musí býti spolupodepsána majitelem převedeného závodu a převedli-li závod dědicové, musí smlouva býti pozůstalostně schválena.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 23. září 1925 R I 743/25. Obchodní soud v Praze Firm 8665/25.)

X opovídaje firmu k zápisu do obchodního rejstříku, uvedl v žádosti, že převzal dosavadní podnik Z a spol. a připojil postupní smlouvu.

Soud rejstříkový vrátil opověď s příkazem, aby byla v ověřené formě spolupodepsána veřejným společníkem zaniklé firmy Z a dědičkou po zemřelém druhém její společníku a aby k opovědi připojená smlouva postupní byla pozůstalostním soudem schválena.

Stížnosti proti usnesení tomu rekursní soud nevyhověl, neboť i když se jedná o převzetí závodu bez firmy musí opověď býti schválena soudem pozůstalostním, poněvadž závod, jehož stěžovatel nabyl smlouvou třebas i bez dosavadní firmy jest součástí pozůstalostního majetku zemřelého společníka, který měl nárok na podíl při zrušení společnosti z tohoto závodu připadající, pročež nelze bez svolení pozůstalostního soudu s tímto majetkovým kusem do pozůstalosti patřícím disponovati.

Dovolacímu rekursu nejvyšší soud nevyhověl. Odůvodnění:

Zápis firmy do obchodního rejstříku může býti povolen — jsou-li dány i ostatní podmínky — jen tehdy, vykáže-li opovídatel, že provozuje obchodní závod určitého rozsahu.

Rekurent uvedl v opovědi, že převzal podnik firmy Z a spol., který bude provozovati pod vlastní firmou »Chemická továrna Ing. X.« Podnik stěžovatelův jest tedy totožným s oním, který dle zápisu v obchodním rejstříku dosud jest provozován jiným vlastníkem pod jinou firmou. Vejde-li tato okolnost ať již způsobem jakýmkoli ve známost soudu vedoucího obchodní rejstřík, musí tento soud působiti k tomu, aby ona nesrovnalost byla odstraněna. K tomu vede dvojí cesta: buď vyzve, aby dosavadní majitelé závodu opověděli výmaz firmy, která bez závodu nemůže dále trvati, po případě současně i nového nabyvatele závodu, aby opověděl svoji firmu k zápisu do rejstříku, anebo shledá-li soud, že převod závodu není dosud definitivně proveden, poněvadž platnost smlouvy závisí na splnění určité podmínky, tak jako v tomto případě, kde se jí má dostati pozůstalostního schválení dosud nevykázaného, vrátí opověď nového nabyvatele závodu k zápisu jeho nové firmy, pod kterou hodlá provozovati podnik, jehož dosud právoplatně nenabyl, k příslušnému doplnění předložením dokladu, že překážka vadící konečnému nabytí závodu a tudíž i jeho provozu odpadla.

Rejstříkový soud nemohl se ovšem rozhodnouti než pro tuto druhou alternativu a nařídil-li současně, aby byla opověď v ověřené formě spolupodepsána dosavádními společníky, od nichž opovídatel závod převzal, učinil tak patrně za tím účelem, aby způsobem v § 22 min. nař. z 9./3. 1863 č. 27 ř. z. stanoveným byl prokázán jejich souhlas k zápisu nové firmy pro opovídatele na základě provozu podniku jim náležejícího. Postup ten odpovídá zákonu. —r.

Osoba, jíž byl dle § 8 řádu o zbavení svéprávnosti ze dne 28. června 1916 č. 207 ř. z. zřízen prozatimní podpůrce, není podrobena omezení § 4 odst. 2 téhož řádu, že totiž může jen ústně před soudem za podmínek § 569 obč. zák. činiti poslední pořízení.

Může osoba taková platně testovati před notářem?

Dle tvrzení stěžovatele byl zůstavitel těžce tělesně i duševně chorý a těžký morfinista.

Jde předem o to, zda osoba, jíž byl dle § 8 řádu o zbavení svéprávnosti zřízen prozatimní podpůrce, jest tímto opatřením podrobena také omezení § 4 odst. 2 téhož řádu stanovenému, že totiž může jen ústně před soudem za podmínek § 569 obč. zák. činiti posl. pořízení. Rekursní soud správně zodpověděl tuto otázku záporně. Dle § 9 a § 4 odst. 3 cit. řádu má prozatimní podpůrce práva a povinnosti poručníka. Ale poručník není po zákonu oprávněn, aby za poručence činil poslední pořízení nebo při něm působil (§§ 564—569 obč. zák.). Proto zřízení prozatímního podpůrce nedotýká se vyšetřovancovy způsobilosti pořizovati na případ smrti. Aby ona omezená způsobilost měla nastati, musilo by to býti v § 8 až 11 cit. řádu výslovně stanoveno. Tato omezená způsobilost pořizovací nastává teprve výrokem o zbavení svéprávnosti. Kdyby opačné stanovisko stěžovatelovo bylo správné, byla by zvrácena nejpodstatnější zásada, na níž jest vybudován řád o zbav. svéprávnosti. To by vlastně již každý předem, to jest po případě již učiněním návrhu na zbavení svéprávnosti, byl de fakto zbaven svéprávnosti, a šlo by pak v dalším řízení vlastně o obnovení svéprávnosti (Věst. min. sprav. 1916 č. XIII) a přece dle vysvětlivek k řádu o zbavení svéprávnosti bylo účelem zákona, aby se zabránilo názoru, že ten, kdo má býti zbaven svéprávnosti, jest jen předmětem vyšetřování a aby se vyšetřovanci poskytla úplná právní ochrana proti neospravedlněnému odejmutí nebo omezení způsobilosti jednati. Prozatímní podpůrce zřizuje se mu pak pouze v jeho vlastním zájmu a k ochraně těchto zájmů zásadně nepatří omezení způsobilosti pořizovací. Tomu dal zákon sám jasný výraz; v § 4 cit. řádu teprve osoba svéprávnosti pro duševní chorobu neb slabomyslnost částečně již zbavená, a nikoliv osoba, jejíž duševní stav se teprve vyšetřuje, jest ohledně způsobilosti pořizovací na roveň postavena dospělému nezletilci ve věku do 18 let. Ježto pak v tomto případě k zbavení svéprávnosti vůbec nedošlo, nebylo třeba, aby notář, sepisuje dle § 70 not. řádu protokol o ústním pořízení, připojil k němu po rozumu § 569 obč. zák. výsledky přiměřeného pátrání, zda projev poslední vůle děje se volně a s uvážením.

K vůli úplnosti se podotýká, že nelze přisvědčiti ani tomu názoru stěžovatelovu, že v případě § 4 odst. 2 cit. řádu není testament před notářem zřízený na roveň postaven soudnímu testamentu. Tímto paragrafem není omezen předpis § 70 not. řádu o rovnocennosti testamentu před notářem zřízeného a testamentem soudním.

Poslední pořízení ze dne 27. ledna 1925, o něž jde, má všechny náležitosti notářského pořízení. Jest ovšem pravda, že i notář jako soukromá osoba může býti obyčejným svědkem testamentárním. Ale tomu v přítomném případě nebylo. Dbáno bylo všeobecných předpisů o úřadování notářů (hlava IV. not. řádu) i předpisů § 73 a 68 not. ř. a §§ 587 a násl. obč. zák. Protokol jest též podepsán notářem ve výslovné vlastnosti jeho jako notář, opatřen úřední jeho pečetí a byl uložen na notářství (§§ 74, 91, 96, 110 a násl. not. ř.). Že v úvodě notář Dr. K. se označuje za svědka testamentárního, nevadí. Stěžovatel přehlíží, že za slovy: »...jsem byl dožádán, abych byl svědkem jeho ústního posledního pořízení,« stojí ještě slova: »...a to notářsky osvědčil«.

Jde tedy o notářské pořízení formálně bezvadné a nevztahuje se proto na ně předpis § 586 obč. zák. a právem nižší soudy zamítly návrh na výslech testamentárních svědků dle tohoto paragrafu.

Nemohlo býti proto dovolací stížnosti vyhověno.

Míní-li stěžovatel napadati toto pořízení z důvodu hmotněprávního, jest jeho věcí, aby po rozumu § 566 obč. zák. cestou sporu prokázal, že poslední jest jeho věcí, aby po rozumu § 566 obč. zák. cestou sporu prokázal, že poslední pořízení stalo se ve stavu vylučujícím způsobilost k testování.

K vývodům stěžovatelovým se podotýká ještě, že předpis § 4 odst. 2 řádu o zbav. svéprávnosti týká se jen osob pro duševní chorobu neb slabomyslnost částečně svéprávnosti zbavených, nikoliv též osob, u nichž jsou důvody v § 2 téhož řádu uvedené.

Rozhodnutí nejv. soudu v Brně 3. listopadu 1925 č. j. RI 915/25—I. R. v. z. s. Doležal.

Ze souboru legislativy a judikatury.

Nákl. knihtiskárny Štursa, Kraut a spol. v Brně, Kopečná 4.

Oddělení judiciální.

Nabyvatel nemovitosti jest oprávněn domáhati se na odstupiteli, by provedl výmaz knihovního dluhu, jenž nebyl nabyvatelem převzat. Není třeba, by nepřevzetí dluhu bylo výslovně ve smlouvě uvedeno, jen když dluh nebyl vyúčtován v odstupní ceně.